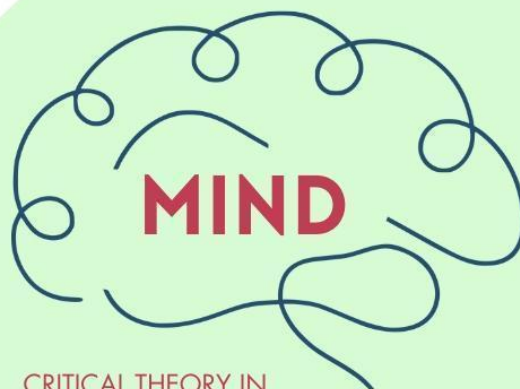

Program pentru dezvoltarea gândirii critice în educația nonformală pentru adulți

Autori

Daniela Dumitru, Sandra Kalniņa, Antonela Marjanušić, Ivone Mataija, Mihaela Minciu, Ramona Elena Richiteanu-Nastase, Daiva Penkauskienė (coord.)

CRITICAL THEORY IN
ADULT EDUCATION PRACTICE:
EMPOWERMENT FOR CRITICAL ACTIONS

Co-funded by
the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project number: 2023-1-IT01-KA220-ADU-000153426

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă numai autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Naționale. Nici Uniunea Europeană, nici Agenția Națională nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

Acest rezultat intelectual (IO4) a fost conceput și dezvoltat în cadrul proiectului "MIND - Teoria critică în practica educației adulților: responsabilizare pentru acțiuni critice".

Mulțumim tuturor partenerilor pentru contribuțiile lor prețioase:

Šiuolaikinių didaktikų centras, LT

Centrul de Dezvoltare a Educației, LV

Ustanova za obrazovanje odraslih Dante, HR

Academia de Studii Economice din București, RO

Autori

Daniela Dumitru, Sandra Kalniņa, Antonela Marjanušić, Ivone Mataija, Mihaela Minciu, Ramona Elena Richiteanu-Nastase, Daiva Penkauskienė (coord.)

Logo și layout concepute de DANTE

© Proiectul Erasmus+ "MIND - Teoria critică în practica educației adulților: responsabilizare pentru acțiuni critice"

Această lucrare este sub licența Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. Pentru a vizualiza o copie a acestei licențe, vizitați <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> sau trimiteți o scrisoare la Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SUA.

Cuprins

Contents

Cuprins.....	3
Introducere.....	4
Informații generale	4
Principalele concepte ale programului	5
Modulele și durata programului	7
Dezvoltarea de dispoziții și abilități de gândire critică în fiecare dintre module	8
M1: CE ESTE GÂNDIREA CRITICĂ ÎN EDUCAȚIA ADULȚILOR?	10
Obiective	10
Rezultate preconizate	10
Procesul	10
M2: PORTRETUL UNUI GÂNDITOR CRITIC	13
Obiective	13
Rezultate preconizate	13
Procesul	13
M3: VALOAREA GÂNDIRII CRITICE PENTRU INDIVID Starea de bine.....	14
Obiective	14
Rezultate preconizate	15
Procesul	15
M4.1: VALOAREA GÂNDIRII CRITICE PENTRU COMUNITATE Povești comunitare.....	19
Obiective	19
Rezultate preconizate	19
Procesul	20
M4.2: VALOAREA GÂNDIRII CRITICE PENTRU COMUNITATE Valori comunitare	24
Obiective	24
Rezultate preconizate	24
Procesul	24
M5: VALOAREA GÂNDIRII CRITICE PENTRU SOCIETATE Cultură și putere: Un dialog între individ și opera de artă (aspectul culturii materiale)	28
Obiective	28
Rezultate preconizate	28
Procesul	28

Introducere

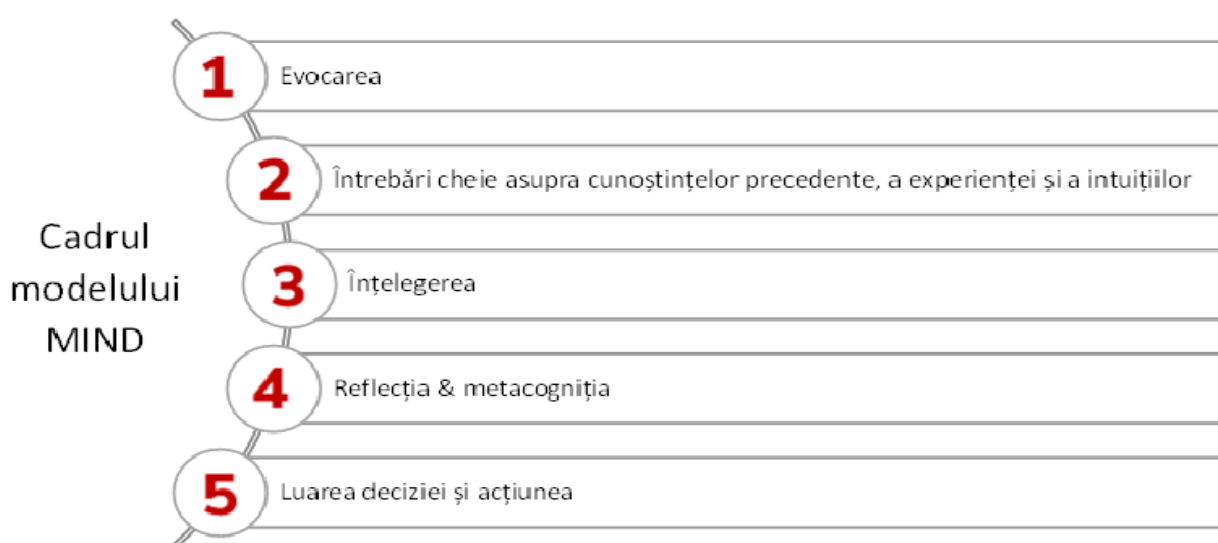
Informații generale

Acest program se adresează liderilor și dezvoltatorilor, profesorilor, formatorilor și tuturor celor care lucrează cu cursanți adulți în programe de educație non-formală a adulților, în diferite contexte de educație non-formală. Programul își propune să ofere orientări metodologice clare pentru dezvoltarea gândirii critice în rândul diferitelor grupuri de adulți și să modeleze procesul prin furnizarea de pași concreți pentru implementare.

Programul se bazează pe cele mai bune cunoștințe științifice, pe modul în care adulții învață cel mai bine și pe dezvoltarea metodologiilor gândirii critice, și anume constructivismul social, pragmatismul și pedagogia critică (mai multe informații găsiți [aici](#)).

Toată această "înțelepciune" a fost reunită în 5 etape în cadrul "Modelului MIND":

- Etapa 1: EVOCAREA interesului cursantului pentru o idee, întrebare, problemă sau aspect și dorința de a explora mai departe, de a săpa mai adânc.
- Etapa 2: ÎNTREBĂRI CHEIE ASUPRA CUNOȘTINȚELOR PRECEDENTE, A EXPERIENȚEI ȘI A INTUIȚIILOR pentru formularea de presupuneri, ipoteze cu privire la o idee, o chestiune, o problemă.
- Etapa 3: ÎNȚELEGEREA unui conținut nou, studierea și aprofundarea unei întrebări, a unei idei, a unei probleme, a unui subiect.
- Etapa 4: REFLECȚIE ȘI METACOGNIȚIE, care conduce la evaluarea și reevaluarea convingerilor și atitudinilor avute anterior.
- Etapa 5: LUAREA DECIZIEI ȘI ACȚIUNEA care rezultă din procesul experimentat anterior prin etapele 1-4.

Descrierea completă a cadrului modelului MIND și a etapelor sale poate fi găsită aici: [Modelul MIND](#).

Procesul de învățare este secvențial, pas cu pas. Acesta se repetă pe tot parcursul programului, care constă din cinci module:

- **M1:** Ce este gândirea critică în educația adulților?
- **M2:** Portretul unui gânditor critic
- **M3:** Valoarea gândirii critice pentru individ
- **M4:** Valoarea gândirii critice pentru comunitate
- **M5:** Valoarea gândirii critice pentru societate

Fiecare modul oferă posibilitatea de a explora esența gândirii critice și importanța dezvoltării acesteia și de a înțelege implicațiile sale, precum și valoarea pentru educația adulților la nivel individual, comunitar și societal. Durata fiecărui modul este calculată în ore academice și este aproximativă: de la- la. Aceasta poate varia în funcție de modul de predare - față în față (la fața locului) sau contact la distanță (online); studiu individual sau lucru în grup și de disponibilitatea și experiența celor care implementează programul, atât - profesorul, cât și cursantul.

Primele două module sunt esențiale, deoarece introduc concepte-cheie. Prin urmare, se sugerează să începeți cu ele și să nu le săriți. În cazul în care materialul propus nu este adecvat sau nu este suficient de relevant, acesta poate fi înlocuit cu alt material care este în conformitate cu obiectivele modulului.

Modulele al treilea, al patrulea și al cincilea sunt opționale, la fel ca și subiectele propuse pentru implementarea lor. Profesorii sunt liberi să decidă care dintre cele trei module este mai relevant pentru cine și când. La selectarea materialelor pentru module, sugerăm alegerea unor subiecte relevante pentru momentul și contextul specific, astfel încât acestea să fie captivante, ambigue și să stimuleze gândirea critică.

Principalele concepte ale programului

GÂNDIRE CRITICĂ: sens etimologic "*kritikos*" (gr.) a fi capabil să judece, "*krinein*" (gr.) - a separa, a decide: <https://www.etymonline.com/word/critical>.

Pentru grecii antici, era considerată o capacitate de a lua o decizie pe baza unui anumit standard. În contextul actual, ea este înțeleasă ca un set de dispoziții și abilități specifice ale unei persoane care se manifestă în contextul gândirii - ajută la înțelegerea și la decizia a ceea ce este adevărat și ceea ce este fals, ceea ce este drept, corect sau ceea ce este greșit. Mai multe definiții pot fi găsite aici: <https://consiliere.ase.ro/wp-content/uploads/2026/02/Compendium-booklet-in-RO-1.pdf>

DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE: Este un proces bine organizat de predare și învățare care construiește și dezvoltă cunoștințele, abilitățile de gândire critică și dispozițiile unei persoane în contextul educației formale și non-formale.

COMPETENȚE DE GÂNDIRE CRITICĂ: capacitatea unei persoane de a interpreta, analiza, sintetiza, evalua orice tip de informații, de a trage concluzii bazate pe dovezi, de a reflecta, de a se autoregla și de a emite judecăți critice. Mai multe informații pot fi găsite: <https://consiliere.ase.ro/wp-content/uploads/2026/02/Compendium-booklet-in-RO-1.pdf>

DISPOZIȚII DE GÂNDIRE CRITICĂ: atitudinile sau obiceiurile mentale ale unei persoane care fac parte integrantă din convingerile și acțiunile acesteia. Curiozitatea, deschiderea,

analiticitatea, sistematicitatea, empatia intelectuală, perseverența, încrederea în rațiune definește o persoană care gândește critic. Mai multe informații pot fi găsite la adresa: <https://consiliere.ase.ro/wp-content/uploads/2026/02/Compendium-booklet-in-RO-1.pdf>

EVOCAREA: lat: ēvocāre - a ademeni, a atrage; a chema, a evoca. În contextul gândirii critice, evocarea înseamnă a aminti, a evoca cunoștințe și experiențe anterioare și a stârni interesul de a afla mai multe.

COMPREHENSIUNE: înseamnă o acțiune de înțelegere a semnificației unei idei, a unei chestiuni, a unei probleme. Înțelegerea critică înseamnă utilizarea strategiilor și metodelor de gândire activă care ajută la controlul și gestionarea procesului de gândire și înțelegerea a ceea ce este deja cunoscut, necunoscut, neclar, sub semnul întrebării, îndoielnic etc.

REFLECȚIA: un înțeles simplu al acesteia este o imagine care poate fi văzută în apă sau într-o oglindă; și procesul prin care lumina și căldura sunt trimise înapoi de o suprafață și nu trec prin ea (<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/reflection>). Reflecția critică înseamnă chestionarea și reconsiderarea propriilor convingeri, atitudini, cunoștințe, fiind capabil să se vadă pe sine într-o "lumină nouă".

METACOGNIȚIE: pe scurt, înseamnă a gândi despre propria gândire. În contextul gândirii critice, înseamnă a fi conștient de propria gândire, a fi capabil să înțelegi un proces și modelele propriei gândiri. Metacogniția merge mână în mână cu reflecția critică și conduce la un proces de regândire și de schimbare.

Modulele și durata programului

Module	Punerea în aplicare	Subiecte	Timpul de învățare (față-în-față sau online)	Timp de învățare individual	Total
			ore academice		
M1: Ce este gândirea critică în educația adulților	Obligativ	Concept(e) de gândire critică	5	3	8
M2: Portretul unui gânditor critic	Obligativ	Trăsături ale unei persoane cu gândire critică: abilități și dispoziții	5	3	8
M3: Valoarea gândirii critice pentru un individ	Opțional	Sinele și realitatea; alegerea și dilemele morale; fericirea și starea de bine	5	2	7
M4: Valoarea gândirii critice pentru comunitate	Opțional	Toleranță și confruntare; Limite și incluziune; Tradiții și inovații	5	2	7
M5: Valoarea gândirii critice pentru societate	Opțional	Globalizare și etnicitate; Mediu și progres civic; Cultură și putere; Libertate și responsabilitate	5	2	7
Total:			25	10	35

Dezvoltarea de dispoziții și abilități de gândire critică în fiecare dintre module

DISPOZIȚII DE GÂNDIRE CRITICĂ					
Etapile cadrului	M1	M2	M3	M4	M5
Evocare	Curiozitate Acuratețe	Claritate	Curiozitate	Curiozitate	Curiozitate Acuratețe
Întrebări cheie asupra cunoștințelor precedente, a experienței și a intuițiilor	Deschidere Acuratețe	Acuratețe	Deschidere Empatie intelectuală Claritate Acuratețe	Deschidere	Deschidere Acuratețe
Înțelegerea	Analiticitate Sistematicitate	Analiticitate Sistematicitate	Claritate Acuratețe Autonomie intelectuală Încredere în rațiune	Analiticitate	Analiticitate Curaj intelectual Sistematicitate Perseverență
Reflecție și metacogniție	Claritate	Deschidere	Încrederea în rațiune Autonomie intelectuală Atenție	Claritate	Claritate Autonomie
Luarea deciziilor și acțiunea	Autonomie	Autonomie	Curaj intelectual Claritate Acuratețe Deschidere	Empatie intelectuală	Empatie intelectuală Autonomie

ABILITĂȚI DE GÂNDIRE CRITICĂ					
Etaplele cadrului	M1	M2	M3	M4	M5
Evocare	Interpretare	Explicație	Interpretare Analiză	Interpretare	Interpretare Curiozitate
Întrebări cheie asupra cunoștințelor precedente, a experienței și a intuițiilor	Interpretare Explicație	Interpretare Explicație	Evaluare Explicație Analiză	Interpretare Explicație	Interpretare Explicație
Înțelegerea	Analiză Sinteză Inferență	Analiză Sinteză Inferență	Evaluare Inferență Autoreglarea Explicație	Analiză Sinteză Inferență	Analiză Sinteză Inferență
Reflecție și metacogniție	Evaluare Reflecție Autoreglarea	Evaluare Reflecție Autoreglarea	Autoreglarea	Evaluare Reflecție Autoreglarea	Evaluare Reflecție Autoreglarea
Luarea deciziilor și acțiunea	Evaluare Inferență	Evaluare Inferență	Autoreglarea Evaluare	Evaluare Inferență	Evaluare

**Materiale de
formare**

1. [INTRODUCERE: Prezentare de formare \(diapozitive\)](#)

M1: CE ESTE GÂNDIREA CRITICĂ ÎN EDUCAȚIA ADULȚILOR?

Obiective

1. Familiarizarea / aprofundarea cunoștințelor despre conceptul de gândire critică.
2. Evidențierea legăturii dintre educația adulților și dezvoltarea gândirii critice.
3. Să construiască o relație personală cu conceptul de gândire critică.

Rezultate preconizate

Până la sfârșitul modulului, cursanții:

1. Vor fi capabili să conceptualizeze gândirea critică.
2. Vor înțelege relevanța gândirii critice pentru educația adulților.
3. Vor fi capabil să formuleze concepte personale de gândire critică.

Procesul

Etapele cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Evocare	Permiteți cursanților să genereze diverse idei, opinii cu privire la conceptele CT pe baza cunoștințelor lor anterioare, a experienței, a imaginației, oral sau în scris. <i>După părerea mea, gândirea critică este....</i>	Brainstorming Cuvinte-cheie Citate sugestive etc.
 Întrebări cheie asupra cunoștințelor precedente, a experienței și a intuițiilor	Permiteți cursanților să își împărtășească presupunerile cu privire la conceptul CT și să discute pe ce se bazează acestea, să împărtășească ce mai trebuie/dorim să învățăm. <i>Cred că da, pentru că de....</i> <i>Am citit.... / văzut.... / observat....</i>	Discuții Împerechere și partajare K.W.L
 Înțelegerea	Permiteți cursanților să aprofundeze subiectul lucrând cu un material nou - text sau vizual, utilizați strategiile de lectură și/sau vizuale propuse	I.N.S.E.R.T Mind-map Jigsaw etc.
 Reflecție și metacogniție	Permiteți cursanților să evalueze și să reevalueze oral cunoștințele, convingerile și atitudinile deținute anterior, precum și procesul general de învățare <i>Înainte am gândit, acum gândesc....</i> <i>Acum cred că....</i>	K.W.L Întrebări deschise etc.

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Luarea deciziilor și acțiunea	Permiteți cursanților să elaboreze propria definiție a conceptului de gândire critică oral sau/și în scris. <i>Conceptul meu de gândire critică este....</i>	Scriere liberă Eseu reflexiv "Păstrează ultimul cuvânt pentru mine" etc.
 Materiale sugerate pentru a lucra cu (pentru învățarea independentă sau/și învățarea în grup)	Pentru a obține o imagine de ansamblu a conceptului de gândire critică: • https://plato.stanford.edu/entries/critical-thinking/?fbclid=IwAR3qb0fbDRba0y17zj7xEfO79o1erD-h9a-VHDebal73R1avtCQCnrFDwK8 Pentru înțelegerea problemei semnificației și dezvoltării gândirii critice în educația adulților: • https://newprairiepress.org/cgi/viewcontent.cgi?article=2363&context=aerc • https://www.academia.edu/4771153/CRITICAL_THINKING_SKILLS_IN_ADULT_LEARNERS Pentru înțelegerea valorii personale a gândirii critice: https://generalassemb.ly/blog/why-critical-thinking-is-essential-for-your-personal-and-professional-success/ Pentru înțelegerea interconexiunilor dintre educația adulților, gândirea critică și luarea deciziilor: • https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ917394.pdf Pentru înțelegerea importanței responsabilității pentru învățarea autodirijată și gândirea critică: • https://www.researchgate.net/publication/254075067_Critical_Thinking_and_Self-Directed_Learning_in_Adult_Education_An_Analysis_of_Responsibility_and_Control_Issues	
 Notă pentru educatorii pentru adulți	Materialul selectat ar trebui să explice / să aprofundeze / să extindă / să lărgască înțelegerea conceptelor de gândire critică și interrelația acestora cu educația adulților. Vă sugerăm să utilizați selecția noastră de materiale. Cu toate acestea, este posibil să folosiți și alte materiale cu semnificații similare. Complexitatea materialului depinde de profilul elevului. Unele materiale pot fi alocate pentru studiu independent, în special atunci când timpul este scurt. În acest caz, se poate utiliza o abordare de tip flipped classroom, în care cursanților li se dă sarcina de a lucra cu materialul în avans. Cu toate acestea, sarcina trebuie să fie formulată foarte clar, iar cursanții trebuie să primească instrucțiuni clare și sprijin în timpul perioadei de învățare independentă.	
 Materiale de formare	1. MODULUL 1: Prezentare de instruire (diapozitive) 2. MODULUL 1: COMPREHENSIUNE Etapa: Textul "Conceptul de gândire critică: O chestiune de definiție" (doc)	

M2: PORTRETUL UNUI GÂNDITOR CRITIC

Obiective

1. Să se familiarizeze cu abilitățile și dispozițiile gândirii critice.
2. Să analizeze "portrete" de personalități și să recunoască trăsăturile lor de gândire critică.
3. Evaluarea abilităților și dispozițiilor de gândire critică.
4. Să întocmească o listă a abilităților de gândire critică și a dispozițiilor care urmează să fie îmbunătățite.

Rezultate preconizate

Până la sfârșitul modulului, educatorii vor fi capabili:

1. Să numească abilitățile și dispozițiile gândirii critice, să înțeleagă diferența și interrelația dintre acestea.
2. Să aplice cunoștințele dobândite privind abilitățile și dispozițiile gândirii critice în sarcini practice, să facă conexiuni cu experiența personală.
3. Să reflecteze critic și să regândească abilitățile și dispozițiile personale.
4. Luați decizii privind îmbunătățirea personală.

Procesul

Etapele cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Evocare	Rugați cursanții să întocmească o listă de trăsături personale care îi identifică pe oamenii cu spirit critic (individual/în perechi sau în grup).	Brainstorming
 Întrebări cheie asupra cunoștințelor precedente, a experienței și a intuițiilor	Lăsați cursanții să își împărtășească listele și să discute, să argumenteze cu privire la alegerea lor, în funcție de cunoștințele lor anterioare, experiență și intuiție.	Discuții Împerechează și împarte
 Înțelegerea	Permiteți cursanților să aprofundeze subiectul lucrând cu un material nou - text sau vizual, utilizați strategiile de lectură și/sau vizuale propuse (de exemplu, biografii, interviuri, filme, videoclipuri etc.). Permiteți cursanților să revină la lista făcută anterior, să o revizuiască, să facă adăugiri.	Jurnal dublu Lista de verificare
	Permiteți cursanților să își evalueze competențele și dispozițiile, să reflecteze asupra acestora.	Diagrama pânză de păianjen

Etapele cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
Reflecție și metacogniție		
 Luarea deciziilor și acțiunea	Permiteți cursanților să ia decizii justificate cu privire la competențele și dispozițiile care trebuie îmbunătățite fie din motive personale, fie profesionale.	Diagrama Venn Scriere liberă Eseu reflexiv
 Materiale sugerate pentru a lucra (pentru învățarea independentă sau/și învățarea în grup)	Pentru a face cunoștință cu reprezentantul pedagogiei critice Paul Freire. Interviuul oferă o perspectivă asupra semnificației și misiunii gândirii critice. Este un bun exemplu de dispoziții ale gânditorului critic care sunt observabile, prezente în Paul Freire însuși. ● Interviu cu Paul Freire https://www.youtube.com/watch?v=U8aExMg8foA Pentru analiza discursurilor în căutarea abilităților și dispozițiilor de gândire critică: ● 7 discursuri faimoase care au schimbat lumea: https://www.youtube.com/watch?v=U8aExMg8foA ● Discursul integral al Gretei Thunberg adresat liderilor mondiali la Summitul ONU privind Acțiunea pentru Climă: https://www.youtube.com/watch?v=U8aExMg8foA	
 Notă pentru educatorii pentru adulți	Materialul selectat ar trebui să fie ilustrativ în ceea ce privește abilitățile și dispozițiile de gândire critică. Cursanții pot analiza "portrete" ale unor personalități celebre, eroi naționali, oameni obișnuiți din comunitățile locale, membri ai familiei, rude etc. Complexitatea materialului depinde de profilul elevului. Unele materiale pot fi alocate pentru studiu independent.	
 Materiale de formare	1. MODULUL 2: Prezentarea formării (diapozitive) 2. MODULUL 2: COMPREHENSIVITATEA etapă: Lista abilităților și dispozițiilor gândirii critice (diapozitive) 3. MODULUL 2: COMPREHENSIVITATEA etapă: Lista de verificare (diapozitive) 4. MODULUL 2: Etapa de COMPREHENSIVITATE: Text "I Have a Dream". Discursul Rev. Martin Luther King Jr. (doc) 5. MODULUL 2: REFLECȚIE ȘI METACOGNIȚIE Etapa: Spidergrame (scheme)	

M3: VALOAREA GÂNDIRII CRITICE PENTRU INDIVID Starea de bine

Obiective

1. Să descrie conceptul de stare de bine și implicațiile sale.

2. Pentru a exemplifica cele două dimensiuni ale stării de bine (afectivă și cognitivă).
3. Să stabilească legături între conceptul de gândire critică și starea de bine.

Rezultate preconizate

Până la sfârșitul modulului, educatorul:

1. Va fi capabil să caracterizeze conceptul de stare de bine.
2. Va înțelege importanța abordării stării de bine în educația adulților.
3. Vor fi capabili să analizeze starea de bine și să facă legături cu gândirea critică pornind de la experiențele personale.

Procesul

Etapele cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Evocare	Invitați cursanții să exprime o varietate de idei și opinii cu privire la conceptul de bunăstare, bazându-se pe informațiile anterioare, precum și pe experiențele lor: 1. Întrebați participanții: "Care este primul lucru care vă vine în minte atunci când vă gândiți la starea de bine?" 2. Adresați participanților următoarele întrebări (în această ordine): • Gândiți-vă la un eveniment/situație în care ați experimentat fericire/un sentiment plăcut. • Ce a declanșat situația? • Cum s-a întâmplat? • Care a fost rezultatul? Deoarece dorim ca participanții să se gândească critic la experiența lor, cereți-le să găsească ceva care nu a fost atât de bun în evenimentul anterior, chiar dacă acesta a fost considerat un eveniment pozitiv. 3. Adresați participanților următoarele întrebări (în această ordine): • Gândiți-vă la un eveniment/situație în care ați experimentat tristețe/un sentiment negativ. • Ce a declanșat situația? • Cum s-a întâmplat?	Cuvinte-cheie Brainstorming Discuții Slido/MentiMet Fursecuri Fortune DIY

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
	• Care a fost rezultatul? Rugați participanții să găsească ceva care a fost pozitiv în evenimentul anterior, chiar dacă a fost considerat un eveniment negativ. Proiectați semnul <i>yin yang</i> pentru a facilita în etapa următoare (intuiție) realizarea faptului că fiecare situație poate fi interpretată nuanțat. Prăjituri cu răvaș: participanții vor extrage o "prăjitură" (o bucată de hârtie albă împăturită) pe care o vor păstra până la sfârșitul atelierului. Ei adaugă (lipesc) hârtii post-it cu idei / gânduri în jurul acestuia pe parcursul modului. La sfârșitul atelierului, participanții vor scrie un mesaj pe care îl vor lua cu ei sau pe care îl vor oferi cadou altcuiva. Încurajați cursanții să facă legături între bunăstare și gândirea critică pe baza cunoștințelor lor anterioare. Ambele activități pot fi orale și scrise.	
 Întrebări cheie asupra cunoștințelor precedente, a experienței și a intuițiilor	1. Cursanții vor susține două teste: • Inventarul satisfacției vieții (Ed Diener). • Testul de orientare a vieții (LOT-R). 2. În mod individual, elevii vor face o listă cu 5 lucruri care îi fac fericiți/îi fac să se simtă bine. Lucru în echipă: 2 membri. Ulterior, ei vor selecta 2 dintre acestea (5 lucruri) care durează mai puțin de 5 minute pentru a experimenta bunăstarea. Ei vor împărtăși lista cu partenerul lor. Ei vor fi rugați să decidă dacă există ceva care funcționează pentru ei în această listă. 3. Discutarea controlului: "Credeti că bunăstarea este sub controlul dumneavoastră?" În prima parte (testele aplicate), participanții vor realiza că optimismul, ca și alte caracteristici personale, poate fi măsurat în mod obiectiv, însă modul în care interpretăm rezultatele cantitative este contextual și relativ la condițiile fiecărei persoane. Adică, trebuie să ne gândim în mod critic la orice rezultate care privesc viața personală. Părțile a doua și a treia sunt despre împărtășirea experiențelor. Aceasta implică utilizarea gândirii critice într-un grup de referință. Permiteți cursanților să își împărtășească opiniile privind bunăstarea și influența gândirii critice, justificând informațiile, experiențele pe care le-au luat în considerare.	K.W.L Exerciții bazate pe decizii (pe cine ați alege?) Discuții Jurnale de eseu/reflecție Povestiri personale Interogare: <i>Ce înțelegeți prin....?</i> <i>Puteți explica?</i> <i>Cum faci asta...?</i> <i>Există și alte persoane care confirmă acest lucru?</i> etc.

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Înțelegerea	Întrebați cursanții ce informații/ noțiuni ar dori să aprofundeze cu privire la bunăstare și legătura sa implicită cu gândirea critică. 1. Până în această etapă, a fost creată o anumită "tensiune", iar participanții au o imagine de ansamblu a abordării gândirii critice a conceptului de bunăstare. După discutarea modului de definire a conceptului de bunăstare, participanții vor primi un document în care sunt oferite mai multe definiții/abordări ale termenului de bunăstare și sunt explicate, de asemenea, dimensiunile bunăstării. Permiteți cursanților să aprofundeze subiectele prin utilizarea de materiale noi (articole, cărți, videoclipuri etc.), încurajând schimbul de idei între cursanți. Permiteți cursanților să lucreze individual împreună pentru o mai bună înțelegere a conceptului de bunăstare, a legăturii sale cu gândirea critică și a implicațiilor sale. 2. Formatorul va explica diagrama reinterpretată a lui Ellis, din care participanții vor înțelege că instalarea bunăstării depinde de utilizarea gândirii critice între un eveniment declanșator și comportamentul concret al subiectului.	I.N.S.E.R.T Discuții Interogare: <i>Acum că te gândești bine, sentimentele tale sunt mai ordonate?</i> <i>Credeți că bunăstarea dumneavoastră depinde de cât de bine înțelegeți lucrurile?</i> etc.
 Reflecție și metacogniție	Permiteți cursanților să reflecteze și să evalueze informațiile deținute anterior cu privire la conceptele studiate, astfel încât să devină participanți activi și nu doar receptori pasivi ai cunoștințelor despre bunăstare. Le vom cere cursanților să îndeplinească următoarele sarcini în mod individual: • 3 lucruri pentru care ești recunoscător: Enumerați trei aspecte ale vieții care vă aduc în prezent un sentiment de bunăstare. • 2 domenii de îmbunătățire: Identificați două domenii din viața dumneavoastră în care simțiți că bunăstarea ar putea fi consolidată. • 1 obiectiv realizabil: Scrieți o acțiune mică și realistă pe care o puteți întreprinde în această săptămână pentru a vă îmbunătăți starea de bine în unul dintre aceste domenii.	K.W.L. Verificarea stării de bine: 3-2-1 Check-in
	Prăjituri cu răvaș DIY:	Prăjituri cu răvaș DIY

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
Luarea deciziilor și acțiunea	1. Cursanții vor scrie un mesaj pe care îl vor lua cu ei sau pe care îl vor oferi cadou altcuiva. În timpul formării, participanții pot observa sau se pot gândi la o altă persoană care va beneficia de mesajul scris pe prăjiturile cu răvaș. Prin urmare, ei ar putea decide să ofere "răvașul" lor, "prăjitura lor cu răvaș personală". 2. Ca alternativă, amestecați prăjiturile norocoase într-un "coș" și extrageți-le din nou. În acest fel, fiecare persoană va primi un "mesaj norocos". Permiteți cursanților să își dezvolte propria definiție a conceptului de bunăstare și a implicațiilor gândirii critice cu privire la acesta.	Sciere liberă Eseu reflexiv To do list (axă importantă/urgentă)
 Materiale sugerate pentru a lucra (pentru învățarea independentă sau/și învățarea în grup)	Pentru a obține o imagine de ansamblu a conceptului de bunăstare: • Rojas, M. (2019) Well-Being and Its Conceptualization, <i>Well-Being in Latin America: Drivers and Policies</i>, 19-30, doi: 10.1007/978-3-030-33498-7_3. Pentru o înțelegere mai detaliată a diferitelor tipuri de bunăstare, precum și pentru a identifica legătura dintre bunăstare și fericire, satisfacția vieții: • Disabato, D. J., Goodman, F. R., Kashdan, T. B., Short, J. L. & Jarden, A. 2016_ Diferite tipuri de bunăstare? O examinare transculturală a bunăstării hedonice și eudaimonice. <i>Evaluarea psihologică</i>. 28, 471, doi: 10.1037/pas0000209. Pentru o înțelegere mai profundă a legăturii și influenței dintre gândirea critică și bunăstare: • Svarcová, E. (2010), The role of critical thinking for well-being of individual and society, <i>IDIMT-2010: TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI - VALORI UMANE, INOVARE ȘI ECONOMIE</i>, 32, 323-331, https://idimt.org/wp-content/uploads/proceedings/IDIMT_proceedings_2010.pdf#page=326 Pentru înțelegerea legăturii dintre fericire, bunăstare și evaluarea satisfacției vieții: • Richiteanu-Năstase, E. R., & Stăiculescu, C. (2019). Sunt persoanele extrovertite mai mulțumite de viață? Studiu de caz. Sănătate mintală: <i>Global Challenges Journal</i>, 1(1), 68-70. https://doi.org/10.32437/mhgj.v1i1.28 Pentru o mai bună înțelegere a corelațiilor dintre satisfacția vieții și optimism (Scala de satisfacție a vieții - Testul Ed Diener și Testul de orientare în viață): • Richiteanu-Nastase, E., Staiculescu, C., & Lacatus, M. L. (2019). Relația dintre optimism și satisfacția vieții: Studiu de caz. În E. Soare, & C. Langa (Eds.), <i>Education Facing Contemporary World Issues</i>, vol 67. European	

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
	Proceedings of Social and Behavioural Sciences (pp. 1023-1028). Future Academy. https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.08.03.124	
 Notă pentru educatorii pentru adulți	Un exemplu: Materialul selectat ar trebui să explice / să aprofundeze / să extindă / să lărgască înțelegerea conceptelor de gândire critică și interrelația acestora cu educația adulților. Vă sugerăm să utilizați selecția noastră de materiale. Cu toate acestea, este posibil să folosiți și alte materiale cu o semnificație similară. Complexitatea materialului depinde de profilul elevului. Unele materiale pot fi alocate pentru studiu independent.	
 Materiale de formare	1. MODULUL 3: Prezentarea formării (diapozitive) 2. MODULUL 3: COMPREHENSIUNE etapă: Textul "Bunăstarea" (doc) 3. MODULUL 3: EVOCAREA etapă: Formular de testare Ed Diener (doc) 4. MODULUL 3: EVOCAREA etapă: Interpretarea testului Ed Diener (doc) 5. MODULUL 3: EVOCAREA etapă: Formular de testare LOT-R (doc)	

M4.1: VALOAREA GÂNDIRII CRITICE PENTRU COMUNITATE

Povești comunitare

Obiective

1. Discutarea importanței gândirii critice în dinamica comunității.
2. Să formuleze strategii pentru promovarea gândirii critice, punând accentul pe implicarea comunității.
3. Furnizarea de instrumente practice pentru educatori pentru a-i ghida pe cursanți în aplicarea gândirii critice la provocările comunității.

Rezultate preconizate

Până la sfârșitul modulului, educatorii vor fi capabili:

1. Să analizeze rolul gândirii critice în abordarea problemelor comunitare legate de toleranță, confruntare, tradiție și inovare.
2. Să faciliteze discuțiile care îi încurajează pe cursanți să examineze perspectivele lor și ale celorlalți.
3. Să aplice cadre de gândire critică în scenarii comunitare practice.

Procesul

Etapele cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Evocare	Scrieți fraza "Pericolul unei singure povești" pe tablă. Rugați cursanții să facă un brainstorming rapid cu următoarele întrebări în perechi sau în grupuri mici: <i>Ce credeți că este o "poveste unică"?</i> Vă puteți gândi la un exemplu în care dumneavoastră sau altcineva ați fost judecați pe baza unei singure povești sau a unui stereotip? Încurajați cursanții să împărtășească exemple din experiențele lor personale, din comunități sau din mass-media.	Brainstorming
 Întrebări cheie asupra cunoștințelor precedente, a experienței și a intuițiilor	Prezentați un scurt videoclip care ilustrează o problemă a comunității - utilizați videoclipul The danger of a single story TedTalk susținut de Chimamanda Ngozi Adichie (subtitrări disponibile în engleză, letonă, lituaniană, română și croată). Puteți reda primele 8 minute din cele 18 minute ale videoclipului. După vizionarea videoclipului, împărțiți cursanții în perechi pentru a discuta următoarele întrebări: • Ați fost vreodată într-o situație în care v-ați simțit neînțelese pentru că cineva avea o percepție limitată a ceea ce sunteți? • Ce impact au poveștile unice asupra relațiilor cu comunitatea? • Cum ne poate ajuta gândirea critică să trecem peste aceste povești unice pentru a crea comunități mai incluzive? • Cursanții răspund la întrebări și realizează un poster. Apoi, prezintă posterul ghidați de următoarele întrebări: • Care este ideea centrală sau răspunsul la întrebare? • Ce iese în evidență pentru tine?	Think-pair-share Interogarea Realizarea de postere Joc de rol
 Înțelegerea	Cursanții citesc individual articolul: <i>"De ce frontierele contează și de ce o lume fără frontiere este o fantezie"</i> Apoi, cursanții discută următoarele întrebări în perechi: • Ce problemă sau argument cheie prezintă articolul și cum se raportează la teme precum toleranța, incluziunea sau limitele din cadrul comunităților? • Ce presupuneri sau perspective aduce autorul la subiect? Există prejudecăți și cum ar putea afecta acestea mesajul articolului? • Cum ar putea fi aplicate sau observate ideile sau problemele discutate în articol în propria dvs.	Analiza textului Discuții

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
	comunitate? Vă puteți gândi la exemple în care sunt prezente situații sau valori similare? • Cum ar putea gândirea critică să ajute comunitățile să abordeze problemele ridicate în articol? Ce abilități specifice de gândire critică ar fi valoroase?	
 Reflecție și metacogniție	Sprijiniți cursanții în procesarea modului în care s-a schimbat percepția lor asupra gândirii critice în comunitate prin întrebări de genul: • Cum v-a provocat această discuție înțelegerea dinamicii comunității? • Puteți identifica momente în care gândirea critică ar fi putut contribui la rezolvarea conflictelor sau la promovarea incluziunii în comunitatea dumneavoastră? • Cum s-a schimbat înțelegerea dumneavoastră a incluziunii? • Cum s-a schimbat înțelegerea dumneavoastră a confruntării? Activitate suplimentară: • Elevii aleg o carte Dixit care reprezintă un anumit concept comunitar, cum ar fi toleranța, confruntarea, limitele, incluziunea, tradiția sau inovarea. Întrebări orientative: • Cum simbolizează imaginea conceptul pe care l-ați ales? • Cum se leagă felicitarea dvs. de tema comunității?	Cerc de reflecție Asociații de carduri Dixit
 Luarea deciziilor și acțiunea	A ARGUMENTA ÎN FAVOAREA/ÎN DEFAVOAREA Cursanții sunt împărțiți în două grupuri pentru a discuta PENTRU și CONTRA acestor întrebări: • Ar trebui ca administrațiile locale să acorde prioritate incluziunii în spațiile publice, chiar dacă aceasta înseamnă schimbarea unor tradiții îndelungate? • Ar trebui școlile și centrele comunitare să promoveze tradiții culturale care nu reprezintă toți membrii comunității? • Care sunt potențialele beneficii și dezavantaje ale politicii? • Cum afectează politica toleranța și incluziunea? • Ce perspective sau soluții alternative ar putea fi luate în considerare?	Dezbateri

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Materiale sugerate pentru a lucra cu (pentru învățarea independentă sau/și învățarea în grup)	• Cum poate gândirea critică să ajute la evaluarea impactului politicii asupra comunității? Material video pentru a fi utilizat în clasă pentru activitatea de evocare. • Adichie, C. N. (n.red.). The danger of a single story [Video]. TED Talks. https://www.https://files. Pentru a obține o imagine de ansamblu a gândirii critice și a construirii comunității: • Bettez, S. C. (n.red.). <i>Critical Community Building: Beyond Belonging</i>. https://files.https://files. • Case, R., & Balcaen, P. (s.n.). Sprijinirea unei comunități de gânditori critici. https://tc2.https://tc2. • Capitolul 17. Analiza problemelor și soluțiilor comunitare / Secțiunea 2. Gândirea critică / Secțiunea principală / Cutia cu instrumente comunitare. (n.red.). https://ctb.ku.edu/en/table-of-contents/analyze/analyze-community-problems-and-solutions/think-critically/main • Justiție rasială. (n.red.). Open Society Foundations. https://www.https://www. Pentru o înțelegere mai detaliată a gândirii critice în educație și a impactului acesteia: • Butler, H. A., & Halpern, D. F. (2020). Gândirea critică influențează viața noastră de zi cu zi. În <i>Cambridge University Press eBooks</i> (pp. 152-172). https://doi.org/10.1017/9781108684354.008 • Halpern, D. F., & Butler, H. A. (2019). Predarea gândirii critice ca și cum viitorul nostru ar depinde de ea, pentru că așa este. În <i>Cambridge University Press eBooks</i> (pp. 51-66). https://doi.https://doi. • Paul, R., & Elder, L. (2021). Gândirea critică. Rowman & Littlefield. • Tittle, P. (2011). Gândirea critică. În <i>Routledge eBooks</i>. https://doi.https://doi. Pentru resurse și instrumente suplimentare: • DePaul Teaching Commons. (2012, 26 noiembrie). <i>Stephen Brookfield despre gândirea creativă și critică</i> [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=Y8umk4w8kB8 • Elder, L., & Cosgrove, R. (s.n.). <i>Societăți critice: Thoughts from the Past</i>. www.criticalthinking.org. Retrieved August 19, 2024, from https://www.criticalthinking.org/pages/critical-societies-thoughts-from-the-past/762 • Hall, O. D. (2012). Countercultural Space Does Not Persist: Christiania, and the Role of Music. Volume I, 9 : 1. https://doi.https://doi.	
	Materialul sugerat a fost selectat pentru a sprijini înțelegerea gândirii critice și legătura acesteia cu dezvoltarea comunității în educația non-formală a adulților.	

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
Notă pentru educatorii pentru adulți	Recomandăm utilizarea resurselor furnizate pentru a sprijini aceste rezultate ale învățării, dar acestea pot fi înlocuite cu alte materiale. Selectarea materialelor ar trebui să fie adaptată la experiența și nevoile cursanților. Unele conținuturi pot fi potrivite pentru o instruire ghidată, în timp ce altele pot fi alocate pentru o învățare autodirijată în vederea explorării subiectului.	
 Materiale de formare	1. MODULUL 4.1: Prezentarea formării (diapozitive) 2. MODULUL 4.1: COMPREHENSIUNE etapa: Textul "Op-Ed: De ce frontierele contează și o lume fără frontiere este o fantezie" (doc) 3. MODULUL 4.1: COMPREHENSIUNE etapă: Text "După 38 de atacuri asupra artei, protestatarii împotriva schimbărilor climatice au căzut în capcana marilor companii petroliere - este timpul să schimbăm tactica" (doc) 4. MODULUL 4.1: COMPREHENSIUNE etapă: Textul "Medellin: A Saga of Civic Transformation" (doc)	

M4.2: VALOAREA GÂNDIRII CRITICE PENTRU COMUNITATE

Valori comunitare

Obiective

1. Discutarea importanței gândirii critice în dinamica comunității.
2. Să formuleze strategii de promovare a gândirii critice, punând accentul pe implicarea în comunitate.
3. Furnizarea de instrumente practice pentru educatori pentru a-i ghida pe cursanți în aplicarea gândirii critice la provocările comunității.

Rezultate preconizate

Până la sfârșitul modulului, educatorii vor reuși:

1. Să analizeze rolul gândirii critice în abordarea problemelor comunitare legate de toleranță, confruntare, tradiție și inovare
2. Să faciliteze discuțiile care îi încurajează pe cursanți să examineze perspectivele lor și ale celorlalți.
3. Să aplice gândirea critică în scenarii comunitare concrete.

Procesul

Etapile cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/metode
 Evocare	Rugați cursanții să se gândească la ce valori sunt esențiale pentru o comunitate puternică și incluzivă și scrieți răspunsurile pe tablă.	Brainstorming
 Întrebări cheie asupra cunoștințelor precedente, a experienței și a intuițiilor	Apoi, cursanții se gândesc singuri la valorile care rezonază cel mai bine cu ei și cu viziunea lor pentru comunitate.	Cerc de reflecție
 Înțelegerea	Împărțiți participanții în echipe mici de 3-4 persoane. Furnizați fiecărei echipe o listă de vânătoare de comori care include solicitări legate de valorile comunității și gândirea critică. Cursanții își pot posta răspunsurile pe Padlet, unde toate răspunsurile vor fi afișate într-un singur loc. Acest lucru va spori vizibilitatea și va oferi o prezentare mai organizată și mai eficientă a răspunsurilor.	Învățarea prin cooperare Rezolvarea problemelor Discuții în grup

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
	Sugestii pentru lista de verificare a vânătorii Scavenger: • Găsiți un loc în care oamenii se adună pentru a sărbători diversitatea (de exemplu, centre culturale, spații publice cu picturi murale reprezentând diferite culturi). • Localizați un semn sau un spațiu care promovează respectul sau incluziunea (de exemplu, afișe sau semne comunitare care încurajează incluziunea, biserici sau temple deschise publicului). • Identificați o resursă pentru rezolvarea conflictelor sau pentru sprijin (de exemplu, centre de consiliere, panouri informative despre serviciile de sprijin locale). • Identificați un punct de reper care reprezintă angajamentul civic sau realizările istorice ale comunității (de exemplu, plăci, statui, primărie). • Descoperiți un loc axat pe educație sau dezvoltare personală (de exemplu, o bibliotecă publică, un centru educațional comunitar). • Găsiți un exemplu de artă publică care încurajează reflecția sau dialogul (de exemplu, lucrări de artă cu mesaje sociale). Întrebări pentru reflecție: • Cum contribuie aceste locații sau simboluri la un sentiment de comunitate? • Ce valori ați văzut reprezentate cel mai mult? Au fost unele valori mai greu de găsit? • Cum putem îmbunătăți comunitatea noastră pentru a reflecta toate valorile în mod egal?	
 Reflecție și metacogniție	Explicați modul în care gândirea critică aduce beneficii comunităților: • Promovează luarea deciziilor în cunoștință de cauză • Încurajează toleranța și incluziunea • Îmbunătățește rezolvarea problemelor • Reducerea conflictelor și neînțelegerilor • Îmbunătățește implicarea civică • Păstrează tradițiile și inovațiile culturale • Oferă valoare în activitatea comunitară, în special în abordarea unor subiecte sensibile precum toleranța și tradițiile culturale În perechi, cursanții scriu o listă de scenarii care necesită gândire critică pentru problemele comunitare legate de	Rezolvarea colaborativă a problemelor Analiza scenariului Discuții între colegi

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
	toleranță sau tradiții (celebrarea sărbătorilor religioase sau culturale în spațiile publice, abordarea barierelor lingvistice în serviciile comunitare, gestionarea codurilor vestimentare culturale în școli sau la locul de muncă, echilibrarea practicilor parentale tradiționale și moderne etc.). Utilizați o listă de întrebări provocatoare care îi provoacă pe cursanți să gândească critic la propriile experiențe: • Este toleranța întotdeauna benefică pentru o comunitate? • Poate fi confruntarea un semn de creștere și progres într-o comunitate? • Pot tradițiile să limiteze inovarea? • Cum pot comunitățile să echilibreze respectul pentru tradiție, îmbrățișând în același timp inovarea? • Ce rol joacă gândirea critică în determinarea tradițiilor care trebuie păstrate? Utilizați un exercițiu de joc de rol în care participanții explorează perspectivele diferiților membri ai comunității cu privire la incluziune și confruntare.	
 Luarea deciziilor și acțiunea	Adaptarea <u>modelului de afaceri Canvas</u> prin aplicarea abilităților de gândire critică și utilizarea modelului de afaceri Canvas. Identificați o problemă/provocare a comunității legată de toleranță sau tradiții și utilizați șablonul Business Model Canvas pentru a vă prezenta soluțiile pentru această provocare.	Plan de acțiune Aplicarea modelului de afaceri
 Materiale sugerate pentru a lucra cu (pentru învățarea independentă sau/și învățarea în grup)	Pentru o mai bună înțelegere a valorilor comunității: • <u>Ce face valorile comunitare atât de importante?</u> • <u>Fundamentul gândirii critice</u> Să înțeleagă gândirea critică și aplicarea acesteia în contexte creative și de rezolvare a problemelor: • Gallagher, K. (n.red.). Opriti-vă, colaborați și ascultați: Importanța gândirii critice și creative. Western CEDAR. https://cedar.wvu.edu/s2ss/vol4/iss1/4/ • Jónsdóttir, S. B. (2019). Gândirea critică și implicarea în comunitate prin acțiuni artistice. International Journal of Art & Design Education, 38(3), 700-709. https://doi.org/10.1111/jade.12251 • Saiz, C., & Rivas, S. F. (2023). Gândire critică, formare și schimbare. Journal of Intelligence, 11(12), 219. https://doi.org/10.1002/jin.12251 • Tang, T., Vezzani, V., & Eriksson, V. (2020). Dezvoltarea gândirii critice, a abilităților de creativitate colectivă și a rezolvării problemelor prin jams de design ludic. În Thinking Skills and Creativity (Vol. 37, p. 100696). https://eprints.org/100696	

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Notă pentru educatorii pentru adulți	Materialul sugerat a fost selectat pentru a sprijini înțelegerea gândirii critice și legătura acesteia cu dezvoltarea comunității în educația non-formală a adulților. Recomandăm utilizarea resurselor furnizate pentru a sprijini aceste rezultate ale învățării, dar acestea pot fi înlocuite cu alte materiale. Selectarea materialelor ar trebui să fie adaptată la experiența și nevoile cursanților. Unele conținuturi pot fi potrivite pentru o instruire ghidată, în timp ce altele pot fi atribuite pentru o învățare autodirijată în vederea explorării subiectului.	
 Materiale de formare	1. MODULUL 4.2: Prezentarea formării (diapozitive) 2. MODULUL 4.2: COMPREHENSIVITATEA etapă: Lista de verificare a vânătorii de comori (doc) 3. MODULUL 4.2: LUAREA DECIZIEI ȘI ACȚIUNEA etapă: Business Model Canvas: descărcare gratuită disponibilă aici	

M5: VALOAREA GÂNDIRII CRITICE PENTRU SOCIETATE Cultură și putere: Un dialog între individ și opera de artă (aspectul culturii materiale)

Obiective

1. Să extindă înțelegerea culturii ca un dialog între individ și opera de artă.
2. Să învețe să privească o operă de artă din perspective diferite pe baza abilităților de gândire critică ale cursanților.
3. Să învețe să asculte opinii diferite și să își exprime opiniile personale furnizând argumente.

Rezultate preconizate

Până la sfârșitul modulului, educatorul:

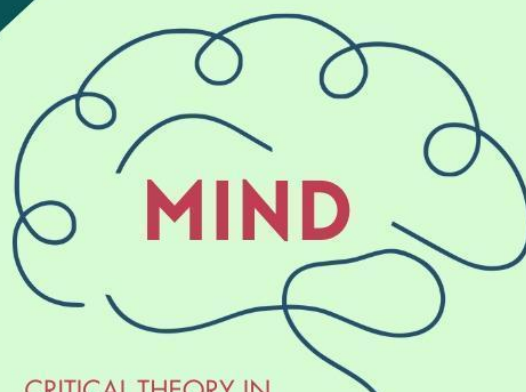
1. Va fi capabil să înțeleagă cultura ca un dialog între individ și opera de artă.
2. Va fi capabil să stabilească un dialog cu diferite forme și expresii ale culturii contemporane.
3. Va fi capabil să manifeste toleranță față de ceea ce este diferit și obscur/incomprehensibil în artă și în alte persoane.

Procesul

Etapele cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Evocare	Invitați participanții să se uite la imagini • Cafea - În numele dorinței • Kristians Brekte "Dedication to Džemma Skulme" Puneți întrebări: • Ce emoții trezesc aceste imagini? • La ce vă fac să vă gândiți?	Previziuni
 Întrebări cheie asupra cunoștințelor precedente, a experienței și a intuițiilor	Invitați cursanții să își împărtășească experiența cu privire la o lucrare de artă care a rezonat cu ei și o lucrare care i-a derutat. Întrebați-i care este motivul - DE CE: • Ce anume influențează, după părerea dumneavoastră, percepția noastră asupra artei - faptul că unele ne influențează și altele nu?	Think-pair-share

Etapale cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
 Înțelegerea	Permiteți cursanților să aprofundeze subiectul <i>Cultura</i> prin utilizarea unui nou material (text), (citiți și justificați opinia conform rolului atribuit). • Citiți textul individual, <i>subliniați părțile din propoziție/cuvintele-cheie care susțin sau dezaprobă prezența picturii murale pe peretele școlii.</i> • În grupul vostru de rol, <i>parcurgeți din nou textul, comparați informațiile subliniate, justificați alegerea, formulați argumente pentru a exprima atitudinea grupului de rol.</i> • Prezentați opinia grupului. • Încurajați schimbul de idei între cursanți cu privire la impactul picturii, dacă opera de artă este provocatoare; de ce provoacă un astfel de schimb activ de opinii bazat pe gândirea lor critică.	Lectura în roluri (de exemplu, artist, părinte, ca reprezentant al comunității, expert în artă, reprezentant al consiliului municipal) Discuții în grup/ Dezbattere
 Reflecție și metacogniție	Oferă cursanților posibilitatea de a reflecta și de a evalua informațiile dobândite cu privire la conceptele studiate și de a le corela cu gândirea lor critică	Discuții Vot cu picioarele (voting by feet) - exprimați-vă opinia personală prin deplasarea în colțul DA sau în colțul NU
 Luarea deciziilor și acțiunea	Permiteți cursanților să exprime ce au învățat, ce au înțeles și cum vor aplica aceste informații. Comentariu - sunteți de acord cu cuvintele expertului în artă: <i>"Din păcate, oamenii nu sunt întotdeauna capabili să înțeleagă limbajul artei, astfel încât, în loc de dialog, există neînțelegeri."</i> SAU <i>"În arta contemporană, totul este posibil, provocarea este banală. " (istoricul de artă Inga Steimane)</i> <i>Sunt de acord că</i> <i>Nu sunt de acord că</i>	"Păstrează ultimul cuvânt pentru mine" Scriere liberă
 Materiale sugerate pentru a lucra (pentru învățarea independentă sau/și învățarea în grup)	Pentru înțelegerea artei contemporane ca provocare și a limitelor sale: • https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/kulturas-rondo/laikmetigas-makslas-darbi-ka-provokacijas-un-to-robezas.a102009/ Pentru înțelegerea imaginilor: • https://kalvecoffee.com/lv/collections/makslas-kolekcija/products/in-the-name-of-desire Pentru a înțelege discuția despre pictura murală de pe zidul străzii:	

Etaplele cadrului MIND	Sfaturi pentru activități/ sarcini	Strategii/ metode
	• https://sejas.tvnet.lv/7316419/gleznojums-uz-skolas-sienas-izraisa-diskusijas-socialajos-tiklos Pentru înțelegerea generală a conceptului de "cultură": • https://www.uzdevumi.lv/p/kulturologija/10-klase/kulturas-jedziens-7090/re-b2abd061-2d38-4478-9741-f7467de23204	
 Notă pentru educatorii pentru adulți	Materialul selectat ar trebui să fie ilustrativ în ceea ce privește abilitățile și dispozițiile de gândire critică. Cursanții pot analiza exemple de artă contemporană care sunt considerate "provocatoare". Materialul selectat ar trebui să explice/ aprofundeze/extindă / lărgască înțelegerea gândirii critice în contextul culturii și puterii. Vă sugerăm să utilizați selecția noastră de materiale. Cu toate acestea, este posibil să folosiți și alte materiale cu o semnificație similară. Complexitatea materialului depinde de profilul elevului. Unele materiale pot fi alocate pentru studiu independent.	
 Materiale de formare	1. MODULUL 5: Prezentare de instruire (diapozitive) 2. MODULUL 5: COMPREHENSIVETATE Etapa: Text "Ar trebui ca această pictură murală de stradă să fie pe peretele școlii?" (doc)	

CRITICAL THEORY IN
ADULT EDUCATION PRACTICE:
EMPOWERMENT FOR CRITICAL ACTIONS

Co-funded by
the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project number: 2023-1-LT01-KA220-ADU-000153426